

1. Răspuns la întrebarea adresată de către Marcel Z., 14 ani, Călărași

Sînt de etnie romă. În clasă colegii fac glume pe seama mea. Puțini profesori îmi țin parte. Uneori îmi pierd pofta de școală.

Dragă Marcel, în conformitate cu prevederile actelor internaționale la care Republica Moldova este parte, toți copiii sînt egali indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, origine națională, etnică sau socială, opinia publică, situație materială.

Este regretabil să aflăm că într-un stat de drept copii sînt discriminați pe astfel de criterii, mai cu seamă într-o instituție de învățămînt unde profesorii prin propriul comportament sînt obligați să fie un model pentru discipoli. Pentru a pune capăt acestei situații jenante îți recomandăm să discuți cu dirigintele și psihologul școlar acest aspect, care la rîndul lor sînt obligați să discute această situație între cadrele didactice și administrația instituției de învățămînt și colegii tăi pentru a evita etichetarea.

În situația în care discriminare pe criteriu de apartenență etnică va continua te rugăm să te adresezi avocatului copilului a cărui date de contact le vei găsi accesînd pagina web www.ombudsman.md.

2. Răspuns la întrebarea lui Denis A., 15 ani, Fălești

Nu ne putem alege părinții. Ai mei au patima paharului și chiar dacă muncesc din greu, nu mai ieșim din sărăcie. Toamna și primăvara mă obligă să lipsesc de la școală pentru ai ajuta la muncile cîmpului. Eu i-aș ajuta cu plăcere, doar că după lecții. Ei nici nu vor să audă.

Dragă Denis, într-adevăr, nu este cu putință să ne alegem părinții și în activitatea desfășurată în calitate de avocat parlamentar am constatat că în Republica Moldova mulți copii sînt crescuți și educați într-un mediu mai puțin favorabil pentru o dezvoltare armonioasă.

Da, copiii trebuie să-și ajute părinții cu toate acestea însă tuturor copiilor le este asigurat dreptul la învățămîntul general obligatoriu, iar în situația cînd un copil absentează de la ore nemotivat tot părinții sînt cei care poartă răspundere pentru nerespectarea obligațiilor părintești.

În situația în care părinții nu doresc să te asculte și te obligă să absentezi de la ore discută cu dirigintele și directorul adjunct pe educație cauzele absenței tale.

3. **Răspuns la întrebarea lui Pavel Roșca, 13 ani, Orhei**

Țin să vă adresez o întrebare, care la prima vedere pare naivă, dar sînt sigur că nici unii maturi n-ar putea răspunde cu exactitate la ea:

Care sînt funcțiile polițistului, ale procurorului, ale judecătorului și ale avocatului. Vă mulțumesc.

Pavel, întrebarea ta nu este deloc naivă, dimpotrivă ne bucurăm că ai adresat această întrebare. Atribuțiile polițistului, procurorului, judecătorului și avocatului se regăsesc în conținutul mai multor legi, hotărîri de Guvern, Coduri, etc.

Pentru a enumera toate atribuțiile acestor categorii de angajați este nevoie de foarte mult spațiu, dar îți oferim un răspuns succint despre atribuții și-ți vom enumera actele unde vei găsi informația care te interesează.

Poliția - instituție publică specializată a statului, în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care are misiunea de a apăra drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei prin activități de menținere, asigurare și restabilire a ordinii și securității publice, de prevenire, investigare și de descoperire a infracțiunilor și contravențiilor. Polițistul își exercită atribuțiile, dispune de drepturile și îndeplinește obligațiile, care îi revin potrivit legii, în limitele competenței și conform funcției deținute (*vezi Legea cu privire la Poliție și statutul polițistului nr. 320 din 27 decembrie 2012, Monitorul Oficial 42-47/145, 01.03.2013*).

Procuratura – reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor, conduce și exercită urmărirea penală, reprezintă învinuirea în instanțele judecătorești, în condițiile legii. Procurorul este persoana cu funcție de răspundere prin al cărei intermediu Procuratura își exercită atribuțiile. (*vezi Legea cu privire la Procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008 //Monitorul Oficial 55-56/155, 17.03.2009, Codul penal și Codul de procedură penală*).

Instanțele judecătorești înfăptuiesc justiția în scopul apărării și realizării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor și ale asociațiilor acestora, ale întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor. Instanțele judecătorești judecă toate cauzele privind raporturile juridice civile, de contencios administrativ, contravenționale și penale, precum și orice alte cauze pentru care legea nu stabilește o altă competență. (*Vezi Legea privind organizarea judecătorească nr. 514 din 06 iulie 1995//Monitorul Oficial 58/641, 19.10.1995*). Judecătorul este persoana investită constituțional cu atribuții de înfăptuire a justiției, pe care le execută în baza legii. (*Vezi Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995 //Monitorul Oficial 59-60/664, 26.10.1995*)

Profesia de **avocat** este exercitată de persoane calificate și abilitate, conform legii, să pledeze și să acționeze în numele clienților lor, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții lor. (*vezi Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19.07.2002 //Monitorul Oficial 126-127/1001, 12.09.2002, Codul de procedură penală, Codul de proceduro civilă, Codul Contravențional, etc.*)

4. Răspuns la întrebarea adresată de Iurie Stevr, Chișinău

Am 16 ani. În vacanța de vară am încercat în nenumărate rînduri să mă angajez undeva la lucru (vînzător de înghețată, hamal în construcție), însă nimeni nu a vrut să mă primească, motivînd că n-am atins majoratul. N-am atins majoratul, dar eu sînt mai puternic și mai sănătos decît unii de 20 de ani. Apoi e mai bine să tai frunza la cîini trei luni de zile ori să aduc un folos societății, iar eu, care provin dintr-o familie cam sărăcuță, să cîștig și un ban? De ce nimeni nu vrea să mă angajeze la muncă?

Stimate Iurie, ne pare rău să aflăm că angajatorii nu cunosc prevederile legale referitor la angajarea în cîmpul muncii a copiilor fiindcă de la 16 ani copilul poate fi angajat la anumite munci ușoare cu durata programului pînă la 4 ore pe zi. Apreciem faptul că dorești să te angajezi în cîmpul muncii pentru a îmbunătăți situația financiară a familiei. Noi îți recomandăm să apelezi la Agenția națională pentru ocuparea forței de muncă, pagina web www.anofm.md sau la Agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă din circumscripția teritorială.

De asemenea în caz de nerespectare a prevederilor legale de către angajatori ești în drept să sesizezi inspecția muncii, pentru detalii accesează www.inspectiamuncii.md.

5. Răspuns la întrebarea Mirelei V., Telenești.

La fiecare început de an școlar, profesoara mă obligă să stau în bancă cu cine nu vreau și cu care simt că nu sînt compatibilă. Cum aș putea soluționa această problemă?

Dragă Mirela, profesorii sînt cei care ne ghidează și ”seamănă cunoștințe” discipolilor. În activitatea lor, profesorii se conduc de anumite reguli, standarde, planuri, etc. Aranjarea în bancă a elevilor, poziția tablei, meselor și scaunelor, culoarea băncilor, orientarea ușilor și ferestrelor etc., se fac potrivit anumitor norme.

Prin urmare, la prima vedere considerăm că nu sîntem compatibili cu un coleg sau altul, dar la repartizarea în bancă profesorii țin cont de capacitățile elevilor, particularitățile psiho-fiziologice, temperament, etc. De multe ori elevii își doresc să stea în primele bănci însă în locurile respective sînt amplasați copiii care au deficiențe de vedere sau auz, un copil mai înalt nu poate sta la fel în primele bănci că astfel cei mai scunzi nu vor avea posibilitatea să vadă tabla.

Pentru a evita apariția unor neînțelegeri sau supărări noi îți recomandăm să te apropii de profesoară și să o întrebi de ce te așează într-o bancă cu un coleg care în viziunea ta este incompatibil cu tine, sîntem siguri că există un răspuns plauzibil. Îți recomandăm să fii tolerantă și înțelegătoare.